ХУЛОСАИ

комиссияи экспертии шурои диссертатсионии 6D.KOA-020-и назди Донишгоҳи миллии Тоҷикистон оид ба диссертатсияи Султонов Муҳамадато Исоевич дар мавзуи ««Садои мардум» – ҳамчун нашрияи парламентӣ» барои дарёфти дараҷаи илмии номзади илмҳои филологӣ аз рӯйи ихтисоси 10. 01. 10 – Рӯзноманигорӣ

Диссертатсияи Султонов Муҳамадато Исоевич ба таҳлилу таҳқиқи нахустин ва ягона нашрияи парламентии Тоҷикистон – рӯзномаи "Садои мардум" бахшида шудааст.

Диссертатсия аз нигоҳи интихоби мавзуъ муҳим ва ҷолиб аст. Зеро дар низоми матбуоти даврии тоҷик нашрияи даврии "Садои мардум", аз як тараф, аввалин нашрияи парлумонӣ ба ҳисоб меравад, ки то ҳол дар шакли кори дисссертатсионӣ таҳқиқ нашудааст, аз тарафи дигар, бо равишҳои илмии хос муайн кардани омилҳои пайдоиш ва марҳалаҳои фаъолияти ин нашрия бо назардошти вижагиҳои шакливу мундариҷавӣ ва жанрии он ҷолибу аҳамиятнок аст.

"Садои мардум" дар ибтидо ҳамчун органи Совети Олии РСС Тоҷикистон ва имрӯз ҳамчун нашрияи Маҷлиси Олии Ҷумҳурии Тоҷикистон дар сатҳи миллату давлат қарор дорад. Ин нашрияи даврӣ дар тӯли фаъолияти беш аз сисолаи худ дар фазои иттилоотии кишвар, хусусан байни аудиторияи ниҳодӣ мавқеъ ва нуфузи шоён пайдо кардааст. "Садои мардум", дар тули си соли фаъолият омилҳо ва вижагиҳои зиёди касбиву эҷодиеро дар худ ташаккул додааст, ки барои таҳқиқи диссертатсионӣ басандаву арзанда аст.

Ба ин мазмун, аҳаммияти кори диссертатсиониро дар ду ҷиҳат метавон махсус арзёбӣ намуд. Ҷиҳати аввал хусусияти таърихӣ дошта, барои фаҳмидан ва донистани омилҳои сиёсиву иҷтимоӣ ва касбии таъсис ва нашри рӯзнома, ташкили кор ва марҳалаҳои рушди фаъолияти он ёрии илмӣ мерасонад. Ҷиҳати дигар, сирф рӯзноманигорӣ буда, аз муносибати публитсистикашиносии муаллиф ба вижагиҳои нашрия, амсоли рӯзномасозӣ, шаклу ороиш, мавзуву мундариҷа, матну жанр ва

амсоли ин дарак медиҳад.

Диссертант сабабу омилҳои сиёсӣ, иҷтимоӣ ва инсонии таъсиси нахустрӯзномаи парлумонии Тоҷикистон – “Сади мардум”-ро бо зикри асноди ҳуқуқӣ, таърихӣ ва адабиёти илмиву оммавӣ баррасӣ намуда, истиқлолияти давлатии Ҷумҳурии Тоҷикистонро ҳамчун омили аслии таъсиргузор дар ташаккули нашрия донистааст, ки илман ва мантиқан дуруст аст. Ҳамчунин, диссертант бо истифода аз методҳои таҳлили анъанавӣ, контентӣ ва шарҳу тафсири оморӣ хусусиятҳои мавзуиву жанрӣ, маводи журналистиву ғайрижурналистӣ, таносуби воқеияту бадеият дар асарҳои публитсист нашрияи “Садои мардум” илман муайян кардааст, ки қобили мулоҳиза аст.

Ин кори диссертатсионӣ дар илми журналистикаи тоҷик таълифоти ҷудогона ва мустақил буда, натиҷаҳои таҳқиқ ва хулосаҳои пешниҳодшуда донишҳои назариявӣ ва таҷрибаи амалиро доир ба таърихи матбуоти даврии тоҷик, қонунмандиҳои рӯзнома ва рӯзномасозӣ, вижагиҳои нашрияи парлумонӣ, роҳу усулҳои инъикоси воқеаҳои сиёсиву иҷтимоӣ, нақши нашрияи парлумонӣ дар интишори матни қонунҳо, шарҳу тавзеҳи онҳо, шеваи истифодаи жанрҳои публитсистӣ ва маҳорати муаллифон дар инъикос ва тасвири фаъолияти парлумон ва намояндагони он меафзояд. Маводи диссертатсияро метавон ҳангоми таълифи рисолаҳои илмӣ, ташкилу баргузории семинару модулҳои тахассусӣ дар самти «Журналистикаи парлумонӣ», «Журналистика ва сиёсат» ва таҳияи китобу дастурҳои таълимӣ истифода кард.

Диссертатсия, дар маҷмуъ, ба талаботи банди 31, 33-35-и Тартиби додани дараҷаҳои илмӣ, ки бо қарори Ҳукумати Ҷумҳурии Тоҷикистон аз 30-юми июни соли 2021, таҳти №267 тасдиқ шудааст, мувофиқ мебошад. Он дорои мазмун ва мантиқи том аст. Натиҷа ва нуктаҳои илмии барои ҳимоя пешниҳодшуда ба саҳми шахсии муаллифи диссертатсия дар омӯзиш ва таҳқиқи мавзуъ далолат мекунад.

Мавзуъ ва мазмуни таҳқиқи диссертатсионӣ бо шиносномаи ихтисоси 10 01 10 – Рӯзноманигорӣ мувофиқ мебошад.

Натиҷаҳои асосӣ, хулосаҳои таҳқиқ ва тавсияҳои муаллиф дар 2 конференсияи илмиву амалии ҷумҳуриявӣ, 6 мақолаи илмӣ, аз ҷумла 4 мақола дар маҷаллаҳои илмии тақризшавандаи Комиссияи олии аттестатсионии назди Президенти Ҷумҳурии Тоҷикистон инъикос ёфта, ба мазмун ва мавзуи диссертатсия алоқаманд мебошанд. Автореферати диссертатсия ва мақолаҳои нашркардаи унвонҷӯ фарогири мазмуну муҳтавои диссертатсия аст. Мақолаҳои илмии интишорёфтаи муаллиф ва теъдоди маводи чопшуда ба талаботи бандҳои 34 ва 35-и Тартиби додани дараҷаҳои илмӣ мувофиқат менамоянд.

Дар хулосаи диссертатсия дастовардҳои таҳқиқ ва моҳияти масъалаҳои меҳварӣ инъикос ёфта, дурнамои мавзуи кори диссертатсионӣ муайян карда шудааст.

Аҳаммияти таҳқиқ, навгониҳои илмии диссертатсия ва арзиши амалии онро ба назар гирифта, комиссияи экспертӣ ба чунин хулоса омад, ки кори номзадии Султонов Муҳамадато Исоевич кори таҳқиқии анҷомёфта буда, ба талаботи Комиссияи олии аттестатсионии назди Президенти Ҷумҳурии Тоҷикистон ҷавобгӯ мебошад ва онро барои дарёфти дараҷаи илмии номзади илмҳои филологӣ аз рӯйи ихтисоси 10.01.10. – Рӯзноманигорӣ ба ҳимоя пешниҳод кардан мумкин аст.

Комиссияи экспертӣ дар асоси банди 60-и Тартиби додани дараҷаҳои илмӣ пешниҳод менамояд:

1. Диссертатсияи Султонов Муҳамадато Исоевич кори таҳқиқии анҷомёфта буда, ба талаботи Комиссияи олии аттестатсионии назди Президенти Ҷумҳурии Тоҷикистон ҷавобгӯ мебошад ва он барои дарёфти дараҷаи илмии номзади илмҳои филологӣ аз рӯйи ихтисоси 10.01.10. – Рӯзноманигории назди Донишгоҳи миллии Тоҷикистон тариқи овоздиҳии ошкоро ба ҳимоя қабул карда шавад.

2. Комиссияи экспертӣ муҳаққиқони зеринро, ки корҳои илмӣ таҳқиқиашон ба ихтисоси 10.01.10 – Рӯзноманигорӣ мувофиқат доранд, ба ҳайси муқарризони расмӣ пешниҳод менамояд:

– **Муллоев Шариф Боқиевич** – доктори илмҳои филологӣ, профессор, сардори хадамоти матбуотии муассисаи таълимии байнидавлатии маълумоти олии Донишгоҳи (Славянии) Россия ва Тоҷикистон;

– **Маъмурзода Носирҷон Маъмур** – номзади илмҳои филологӣ, сармуҳаррири рӯзномаи «Хатлон»

3. Ба сифати муассисаи пешбар **Муассисаи давлатии таълимии «Донишкадаи давлатии фарҳанг ва санъати Тоҷикистон ба номи Мирзо Турсунзода»** пешниҳод мегардад.

4. Барои гузоштани эълони ҳимоя, матни диссертатсия ва автореферати он дар сомонаҳои Донишгоҳи миллии Тоҷикистон ва Комиссияи олии аттестатсионии назди Президенти Ҷумҳурии Тоҷикистон иҷозат дода шавад.

5. Барои чопи автореферат бо ҳуқуқи дастнавис ва ирсол гардидани он ба суроғаҳои таъиншуда иҷозат дода шавад.

Раиси комиссияи экспертӣ:
доктори илмҳои филологӣ, профессор,
узви шурои диссертатсионӣ Муқимов М.А.

Аъзои комиссияи экспертӣ:
доктори илмҳои филологӣ, профессор,
узви шурои диссертатсионӣ Салихов Н.С.

доктори илмҳои филологӣ,
узви шурои диссертатсионӣ Қудбуддинов А.Ҳ.

«26» марти соли 2025.